

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	VII
TEŞEKKÜR.....	IX
İÇİNDEKİLER.....	XIII
KISALTMALAR.....	XXI
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

SINAÎ MÜLKİYET HAKLARININ TECAVÜZE KARŞI KORUNMASINDA TESPİT DAVASININ YERİ

I. SINAÎ MÜLKİYET HAKLARININ KORUNMASINA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	5
II. SINAÎ MÜLKİYET HAKLARININ KORUNMASINDA TESPİT TALEPLİ DÜZENLEMELER.....	12
A. Sınaî Mülkiyet Kanunu'nda Tespit Talebi.....	12
B. Haksız Rekabete İlişkin Hükümler Kapsamında Tespit Talebi.....	13
C. Hukuk Muhakemeleri Kanunu Kapsamında Tespit Talebi.....	16
III. KONU KAPSAMININ SINIRLANDIRILMASI.....	16
IV. TESPİT DAVASINA GENEL BİR BAKIŞ.....	17
A. Tespit Davasının Tanımı ve Özellikleri.....	17
B. Tespit Davasının Koşulları.....	20
1. Tespit Davasının HMK m. 106 Kapsamında Açılması Hâlinde.....	20
a. Talebin hukukî ilişki veya hakkın tespiti istemine ilişkin olması gerekliliği.....	21
b. Maddi vakıaların tek başına tespit davasına konu olamaması.....	24
c. Hukuken korunmaya değer güncel bir menfaatin gerekliiği.....	29
i. Genel olarak.....	29
ii. Tespit davası açılmasında menfaatin bulunmadığı hâller.....	32
d. Koşulları Oluşmadan Açılan Tespit Davasında Mahkemece Verilecek Karar.....	37
2. Tespit Davasının Özel Kanun Hükümleri Kapsamında Açılması Hâlinde.....	40
V. SINAÎ MÜLKİYET KANUNU'NDA DÜZENLENEN TECAVÜZÜN TESPİTİ DAVALARI.....	42
A. Tecavüzün Mevcut Olduğunun Tespiti Talebi.....	42
1. Genel Olarak.....	42
2. Tecavüz Kavramı.....	42

3. Tecavüzün Hukukî Niteliği.....	44
4. Tecavüzün Mevcut Olduğunun Tespiti Talebine İlişkin Yürütülecek Faaliyetin Hukukî Niteliği	51
a. Öğreti görüşleri	51
i. Kanun Hükmünde Kararnameler dönemi.....	51
ii. Sınaî Mülkiyet Kanunu dönemi.....	54
b. Değerlendirme	55
i. Genel olarak	55
ii. Mahkemeye yöneltilecek talebin tespit davası olarak nitelendirilebilirliği.....	55
aa. Yargılama faaliyetinin hukukî niteliğinin belirlenmesinde hâkimin rolü.....	55
bb. Talebin içeriği bakımından.....	58
cc. Talebin amacı bakımından	61
iii. Görüşümüz	64
5. Tecavüzün Mevcut Olduğunun Tespiti Talebinin SMK m. 149/f. 1’de Yer Alan Diğer Taleplerle İlişkisi	70
a. Genel olarak	70
b. Talepler arasındaki ilişkinin niteliği	72
c. Taleplerin davaların yığılması şeklinde ileri sürülebilirliği	75
d. Tespit talebinin diğer taleplerden bağımsız bir usûlî talep olarak ileri sürülebilirliği	78
6. Tecavüzün Mevcut Olduğunun Tespiti Talebinin Haksız Rekabetin Tespiti Talebi İle İlişkisi.....	82
B. Tecavüzün Mevcut Olmadığının Tespiti Talebi	87
1. Genel Olarak	87
2. Tecavüzün Mevcut Olmadığının Tespiti Talebine İlişkin Yürütülecek Faaliyetin Hukukî Niteliği	88
a. Öğreti görüşleri	88
b. Değerlendirme	90
i. Genel Olarak.....	90
ii. Davanın gerçekleşen ticarî veya sınaî faaliyet veya bu amaçla yapılan ciddi ve fiili girişimlere ilişkin açılması hâlinde.....	91
iii. Davanın henüz gerçekleşmemiş ticarî veya sınaî faaliyete ilişkin açılması hâlinde.....	93
aa. Genel olarak.....	93
bb. Gelecekteki hukukî ilişkilerin tespiti sorunu	94
cc. Görüşümüz	96

3. Yargılama Hukukuna İlişkin Özellikleri 99
  - a. Hak sahibinden görüş bildirmesinin talep edilmesi 99
  - b. Davanın hükümsüzlük davası ile birlikte açılması 103
- C. Tecavüz Hâlinde İleri Sürülebilecek Diğer Tespit Talepleri 105

İKİNCİ BÖLÜM

İSPAT HUKUKU BAKIMINDAN SINAİ MÜLKİYET HAKLARINA TECAVÜZÜN TESPİTİ

- I. TECAVÜZÜN TESPİTİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER 109**
  - A. Genel Olarak 109
  - B. Tecavüz İncelemesinin Kapsamı 110
  - C. Tecavüzün Tespitinde İspatın Konusu 114
    1. İspatın Konusu Olan Maddi Vakıalar 114
    2. Maddi Vakıaların Hukuk Kuralları ile İlişkisi 116
    3. Maddi Vakıaların Hukukî Sonuç ile İlişkisi 123
  - D. İspatlanmasına Gerek Olmayan Vakıalar 123
  - E. Tecavüzün Tespitinde İspat Yükü ve Ölçüsü Bakımından Ortaya Çıkan Özel Durumlar 127
- II. TECAVÜZÜN TESPİTİNDE KULLANILABİLECEK DELİLLER 129**
  - A. Genel Olarak 129
  - B. Delillerin Tecavüzün Tespiti Yargılamasındaki Görünümleri 130
    1. Belge 130
      - a. Genel olarak 130
      - b. Arama motorlarından elde edilen bilgiler 132
    2. Tanık 134
    3. Bilirkişi 136
      - a. Genel olarak 136
      - b. Bilirkişiye başvurulmasını gerektiren hâller 137
        - i. Sınâî mülkiyet haklarının tamamına yönelik değerlendirme 137
        - ii. Marka hakkına tecavüzün tespitinde bilirkişi incelemesi 145
        - iii. Patent ve faydalı model haklarına tecavüzün tespitinde bilirkişi incelemesi 150
        - iv. Tasarım hakkına tecavüzün tespitinde bilirkişi incelemesi 151
    - c. Sınâî mülkiyet hakları ile ilgili uyumsuzluklarda görevlendirilebilecek bilirkişiler 152
  4. Kesin Hüküm 155
    - a. Genel olarak 155
    - b. Ceza davasında verilen kararın hukuk davasında delil niteliği 155

c.	Hükümsüzlük ve tecavüz davalarında verilen kararların delil niteliği.....	160
d.	Türk Marka ve Patent Kurumu kararlarının delil niteliği	161
III.	TECAVÜZÜN TESPİTİNDE DELİLLERİN TOPLANMASI.....	162
A.	Tecavüzün Tespitinde Delil Toplamanın Önemi.....	162
B.	Uluslararası Düzenlemelerde Sınaî Mülkiyet Haklarına Özgü Delil Toplama Yöntemlerine İlişkin Hükümler	166
1.	Genel Olarak	166
2.	TRIPS Bağlamında Delillerin Toplanmasına İlişkin Uluslararası Standartlar	167
a.	Sözleşmeye ilişkin temel bilgiler.....	167
b.	Sözleşmede yer alan delillere ilişkin hükümler	167
3.	2004/48/EC Sayılı Fikrî Mülkiyet Haklarının Uygulanmasına Dair Avrupa Birliği Direktifi Bağlamında Delillerin Toplanmasına İlişkin Uluslararası Standartlar	171
a.	Direktife ilişkin temel bilgiler.....	171
b.	Direktifte yer alan delillere ilişkin hükümler	172
C.	Ulusal Düzenlemelerde Sınaî Mülkiyet Haklarına Özgü Delil Toplama Yöntemlerine İlişkin Hükümler	175
1.	Genel Olarak	175
2.	Avukatın Delil Toplama Yetkisi.....	176
3.	Ceza Soruşturmasında Elde Edilen Verilerin Kullanılması	178
4.	Belge İbraz Yükümlülüğü.....	180
a.	Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda yer alan düzenlemeler kapsamında	180
b.	Sınaî Mülkiyet Kanunu'nda yer alan düzenleme kapsamında	183
5.	Bir Şeyin İncelenmesine İlişkin Keşif Talebi.....	188
6.	Delil Tespiti.....	190
a.	Genel olarak	190
b.	Karar aşaması	192
i.	Başvuru şartları.....	192
ii.	Konusu	196
iii.	Uygulanacak usûl kuralları.....	198
c.	Kararın icrası.....	199
D.	Delil Toplama Faaliyetinde Sınaî Mülkiyet Haklarına İlişkin Taraf Menfaatleri	201
1.	Genel Olarak	201
2.	Bilgi Edinme Hakkı Bakımından Taraf Menfaati	203
a.	Genel olarak bilgi edinme hakkı	203

b. Sınâî mülkiyet haklarının korunmasında bilgi edinme hakkının önemi.....	204
3. Ticarî Sırların Korunması Bakımından Taraf Menfaati	206
a. Genel olarak ticarî sır	206
b. Sınâî mülkiyet haklarının korunmasında ticarî sır korumasının önemi.....	208
c. Delillerin toplanması faaliyeti sırasında ticarî sır koruması.....	212
E. Türk Hukukunda Uygulanan Yöntemlerin Uluslararası Düzenlemelere Uygunluğu	215
F. Karşılaştırmalı Hukukta Delil Toplama Yöntemleri ve Türk Hukukunda Uygulanabilirliği.....	218
1. Genel Olarak.....	218
2. İngiliz Hukukunda Örnek Bir Uygulama: <i>Search Orders (Anton Piller Order)</i>	219
a. Kanunî düzenleme temeli	219
b. Başvuru şartları.....	221
c. Başvuru talebi	222
d. Karar ve icrası.....	223
3. Fransız Hukukunda Örnek Bir Uygulama: <i>Saisie-Contrefaçon</i>	225
a. Kanunî düzenleme temeli	225
b. Başvuru talebi ve şartları	225
c. Karar ve icrası.....	226
4. İsviçre Hukukunda Örnek Bir Uygulama: SchPatG m. 77.....	228
5. Alman Hukukunda Örnek Uygulamalar: BGB § 809 ve Düsseldorf Usûlü.....	230
a. BGB § 809: Bir eşyanın incelenmesi talebi (<i>Besichtigung einer Sache</i>)	230
i. Kanunî düzenleme temeli	230
ii. Başvuru talebi ve şartları	231
iii. Karar ve icrası.....	234
b. Düsseldorf usûlü (Düsseldorfer Verfahren)	236
i. Genel olarak	236
ii. Şartları.....	237
iii. Karar ve icrası.....	238
iv. Elde edilen bilgilerin kullanılması.....	239
6. Karşılaştırmalı Hukukta Uygulanan Delil Toplama Yöntemlerinin Türk Hukukunda Uygulanabilirliği	240
G. Ara Sonuç	245

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TECAVÜZÜN TESPİTİ DAVALARINA İLİŞKİN BAZI ÖZEL DURUMLAR

I. GÖREVLİ MAHKEME.....	249
A. Kanunî Düzenlemeler.....	249
B. Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi Kurulmayan Yerlerde Göreve İlişkin Hususlar	252
C. SMK Kapsamındaki Taleplerin SMK Dışındaki Taleplerle Birlikte İleri Sürülmesi Hâlinde Göreve İlişkin Hususlar	254
D. Sonradan Ortaya Çıkan Bir Durum Nedeniyle Görevli Mahkeme Değişikliği	259
II. YETKİLİ MAHKEME	262
A. Kanunî Düzenlemeler.....	262
B. SMK m. 156/f. 3'e Göre Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi	265
1. Genel Olarak	265
2. SMK m. 156/f. 3'de Düzenlenen Yetki Hâlinin Kesin Yetki Olup Olmadığı Sorunu	269
C. SMK m. 156/f. 5'e Göre Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi	273
D. Taleplerin Davaların Yığılması Şeklinde İleri Sürülmesi Hâlinde Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi	274
III. ZAMANAŞIMI	275
A. Zamanaşımı Süresinin Belirlenmesi	275
B. Dava Açma Hakkının Kötüye Kullanılması.....	280
C. Tecavüzün Mevcut Olup Olmadığının Tespiti Talebinin Zamanaşımı Sürelerine Etkisi	283
D. Delil Tespiti Talebinin Zamanaşımı Sürelerine Etkisi.....	284
IV. DAVA ŞARTI ARABULUCULUK.....	285
A. Genel Olarak Dava Şartı Arabuluculuğun Kapsamı	285
B. Sinaî Mülkiyet Haklarına Tecavüz Hâlinde Arabuluculuğa Elverişli Uyuşmazlıklar.....	285
C. Sinaî Mülkiyet Haklarına Tecavüz Hâlinde Dava Şartı Arabuluculuk Kapsamındaki Talepler.....	291
1. Genel Olarak	291
2. SMK m. 149/f. 1'deki Taleplerin Ayrı Ayrı İleri Sürülmesi Hâlinde	292
3. SMK m. 149/f. 1'deki Taleplerin Davaların Yığılması Şeklinde İleri Sürülmeleri Hâlinde	293
4. SMK m. 154'teki Tecavüzün Mevcut Olmadığının Tespiti Talebi Bakımından	301
V. TARAFLAR	303
A. Tecavüzün Mevcut Olduğunun Tespiti Davasını Açabilecek Kişiler	303
1. Davanın Hak Sahibi Tarafından Açılması Gerekliliği ve İstisnaları	303

2. Birden Fazla Kişinin Hak Sahipliği	307
3. Hakkın Hukukî İşlemlere Konu Olması Hâlinde Dava Açabilecek Kişiler	308
a. Hakkın devredilmesi	308
b. Hakkın lisans sözleşmesine konu olması.....	309
c. Hakkın rehn edilmesi	314
B. Tecavüzün Mevcut Olmadığının Tespiti Davasını Açabilecek Kişiler	314
1. Davanın Menfaat Sahibi Herkes Tarafından Açılabilmesi.....	314
2. Davanın Kendisine Karşı Tecavüz Davası Açılan Kişi Tarafından Açılmaması	317
3. Fer'î Müdahalenin Mümkün Olduğu Hâller.....	320
C. Tecavüzün Mevcut Olduğunun Tespiti Davası Açılabilir Kişiler	321
1. Davanın Mütecavize Karşı Açılması	321
2. Hakkın Birden Fazla Kişi Tarafından İhlali Hâlinde.....	322
D. Tecavüzün Mevcut Olmadığının Tespiti Davası Açılabilir Kişiler	324
1. Davanın Sinaî Mülkiyet Hakkı Sahibine Karşı Açılması.....	324
2. Dava Açılmayacak Kişiler	327
VI. İHTİYATÎ TEDBİR	329
A. Sinaî Mülkiyet Haklarının Korunmasında Geçici Hukukî Koruma Yöntemlerinin Önemi	329
B. SMK m. 159/f. 1'in Uygulama Alanı.....	331
1. Genel Olarak.....	331
2. Verilebilecek Tedbir Kararları	333
3. Tecavüzün Tespiti Davaları Bakımından Uygulanabilirliği	335
C. İhtiyati Tedbirin Şartları.....	340
VII. TECAVÜZÜN TESPİTİ KARARLARI VE SONUÇLARI.....	344
A. Tecavüzün Mevcut Olduğunun Tespiti Davasında Verilebilecek Karar	344
1. Genel Olarak.....	344
2. SMK m. 149/f. 1'de Yer Alan Taleplerin Birlikte İleri Sürülmesi Hâlinde	346
B. Tecavüzün Mevcut Olmadığının Tespiti Davasında Karar	348
1. Genel Olarak.....	348
2. Dava Konusunun Gerçekleşmiş Bir Fiile İlişkin Olması Hâlinde	349
3. Dava Konusunun İleride Gerçekleşme İhtimali Bulunan Bir Fiile İlişkin Olması Hâlinde	349
SONUÇ	355
KAYNAKÇA	371